

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Стіваришество "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ОРГАНІЗАЦІЯ КАНАДІЙСЬКОЇ ПАРТІЇ ПРАЦІ.

Організація Канадійської Партії Праці, що почалася в Онтаріо, поволі охоплює інші провінції Канади. В західній Канаді має К.П.П. сильну секцію в провінції Альберта, а ще прикінці минулого місяця сформовано її секцію і в Бр. Колумбії. На заклик провінціального комітету "Трейдс енд Лейбор Конгрес" зібралася в Ванкувері поважне число делегатів, які репрезентували поверх тридцять юній і дві політичні партії. Зібрання одностайно вирішило створити секцію Канадійської Партії Праці на провінцію Бритиш Колумбію. Провізорично прийнято конституцію онтарійської секції К.П.П. з цим розумінням, що на слідуючій збірці має ця справа бути докладно обговорена і вирішена. Вирішено також взяти участь в наближаючих провінціоанальних виборах.

В західній Канаді остається ще дві провінції, в яких нема ще організованих секцій Канад. Партії Праці, а це Манітоба і Саскечеван. В Манітобі головною перешкодою до організування такої провінціоанальної секції є становище Независимої Партії Праці, яка повоюється, що не матиме в ній домінуючого впливу і через те воліє "політикувати" окремо. З видатніших провідників Н.П.П. в Манітобі за створенням провінціоанальної секції К.П.П. є посол до домініального парламенту Дж. С. Вудсворт, що взагалі є прихильником об'єднаного робітничого фронту. Прочі видатніші "політиканти" Н.П.П. в Манітобі є проти К.П.П. Рядове членство Н.П.П. в більшості прихильне К.П.П., але воно незначне числом, слабкої волі і через те "політиканти" роблять те, що їм вигідно.

В Саскечевані робітничі організації незначні і розбітні. Одинока Комуністична Партія Канади проявляє там яке-такое життя. Через те їй трудно було довести до сформовання там провінціоанальної секції К.П.П.

Комуністична Партія Канади допомагає формуванню Канадійської Партії Праці, яка будується на федеративних основах, тоб-то всяка робітничая організація, чи то політична, індустріальна, кооперативна, чи просвітна, входить в її склад як окрема одиниця, не затрачуючи своєї ідентичності і свободи критикувати інші організації, що входить в склад К.П.П. і вести окремо свою пропаганду. Ком. Партія Канади робить це тому, щоб координувати організовані робітничі сили в політичній боротьбі проти буржуазії бою до тої міри, до якої це буде можливо.

Але комуністам не треба забувати ні на хвилину, що це є тільки один із потрібних засобів, а головною ціллю остається революціонування тих робітників, що їхні організації входить в К.П.П. і вироблення з них борців за комунізм.

КРОВАВИЙ ПЕРШИЙ МАЙ В ЗАБОЛОТОВІ.

Одержані нашою редакцією останні числа (78. і 79.) польського комуністичного часопису "Трибуна Робітничая" доносять за польською буржуазною пресою про кроваву расправу польської державної поліції з мирними демонстрантами селянами в Заболотіві, Святинського повіту, в день Першого Мая. Як скрізь по цілому світі, так і в околицях Заболотова рішили українські селяне відсвяткувати день міжнародного свята трудящих мас Першого Мая. Внесли подання до староства за дозволом на віча і походи, але дозволу їм відмовлено, хоч в цілій країні заповідалися а відтак і відбулися першомайські демонстрації. Свою відмову святинський староста Тишковський мотивував тим, що подання було підписане деякими членами забороненої Української Соціал. Демократичної Партії, якої діяльність була очевидно протидержавною.

Цей староста розіслав своїх гончих по селах, щоб вивідати, чи будуть селяне устроювати віча і походи в день Першого Мая чи ні. Вивідники доносили, що на великі демонстрації не зайдуться, але буде в Заболотіві віче і похід. Отже туди староста стягнув кількадесять постеруноків і замовив відділ війська з Коломиї. До Заболотова вівслав він вже 30. квітня свого заступника Крушельницького і підкомісара державної поліції Кжесінського.

В день Першого Мая, перед полуднем, почали з ріжних сторін напливати до Заболотова селяне з доколичних сіл. Поліція заступала їм дороги, але вони виминали її. Около пів до дванадцятої шляхом, що веде з села Линець до Заболотова, приїхала більша громада людей. Постеруноків під проводом заболотівського команданта державної поліції Михайла Гайдучка, в присутності підкомісара поліції Кжесінського і заступника староства Крушельницького, загородили їм дорогу. Селяни завізано, щоб розійшлися, але вони звернули на обочолю над Прутом.

Майже рівночасно надійшов селянський похід з села Тулукова. Тулуківські селяне несли на руках т. Корбутяка, з села Балинець, відомого з святормського комуністичного процесу. Вони залучили на обочолю з селянами з Линець та інших сіл. Заступник староства Крушельницький, а також Кжесінський і Гайдучок визвали, щоб вони розійшлися. На те дістали відповідь, що ніхто не сміє забороняти селянам і робітникам збиратися в день Першого Мая на мирні віча і маніфестації, на які працюючі виборили собі право вже десятки літ тому, це за існування Австрії.

Не зважаючи на заклик представників влади, щоб розійтись, селяне устроили віче на обочолю. Тов. Корбутяк виголосив коротку промову. Заступник староства приказав поліції арештувати бесідника, але поліція не могла нічого зробити, бо селяне не пропустили її до нього. По промові т. Корбутяка, зібрані пішли походом на ринок. В поході несено табличці з написами: "Хай живе радянська республіка", "Хай живе пролетаріат сіл і міст", "Домагаємося освободження політичних в'язнів", та інші. Маніфестантів зібралось около 5,000.

Коли на ринок пригтовлювало підвищення для промовців, Крушельницький дав приказ зібраним вже разом всім поліції арештувати провідників демонстрації. Аж це спровокувало заколот. Поліції дано наказ стріляти. Наслідком тої стрілянини двох селян убито, а 60-ох ранено, з яких двох незадовго померло.

О першій годині по полудні наспіло вже війська з Коломиї. Демонстранти розійшлися домі. Арештовано около 69 осіб. Святинський староста був в безперестаннім телефонічним полученню з Заболотівом і давав накази своєму заступникові.

Ось так шляхетсько-польська влада намагається упокорити українських селян на окупованих нью землях Західної України. Скрізь по цілій Польщі демонстрували трудові маси і майже в кожному місті сторожі польської влади старалися розбивати демонстрації комуністів, виминаючи "пелесівців", які кооперували з поліцією. Поділася робітничая кров в багатьох містах. Але ніде не вживано кулі проти демонстрантів. Ніде не осмілилися шляхетські бандити на такий вчинок, як в Заболотіві. Чи тому, що це найдалше висунені на схід "кресні"? Чи тому, що на сторожі польсько-шляхетського посідання тих "кресів" стоять такі бандити з очеvidними українськими назвискими, як Крушельницькі і Гайдучки?

Та кров українських селян невинно пролита в день Першого Мая в Заболотіві марне не пропаде. Не такі наслідки вона зродить, яких ждуть кати замучених українських селян і робітників Західної України. Коли в теперішню хвилю на першомайське свято до невеличкого містечка Заболотова приїшло п'ять тисяч українських селян, що вже вибилися з націоналістично-патріотичного чаду і зрозуміли, що порятунком їх в еднанні з міжнародною революційною трудовою громадою, то після цього кровопролиття і убивств ці тисячі скоро зростуть в десятки тисяч. Пролита кров українських селян в Заболотіві вродить тисячі мстників. Вона розбудить байдуких, відкриє очі сплячим, наповнить духом відваги і бодрости малодушних і закаліє їх до помсти.

І горе катом, що допустилися цього злочину, бо вони дорого заплатять за кожну каплю пролитої невинної крові наших поневолених братів. А день справедливої мести наближається.

НАРЕШТІ НАШІ УГОДОВЦІ ПОКАЗАЛИ СЕБЕ.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Галичини.)

Акт 14-го березня 1923 р., який остаточно приречав справу Східної Галичини і прилученням її до Польщі вичерпує її зі списку міжнародних політичних торгів,—прініс українській дрібній буржуазії величезне розчарування. Обдурена своїми братами, західною буржуазією, вона навіть спершу не знала на який крок рішитися їй в так тяжкому положенні. І не будучи здібною до революційної боротьби за національне визволення поневоленого народу, вона, обмежившись тільки паперовими протестами, стала шукаючи нових шляхів політичної орієнтації. Українська Трудова Партія, яка являється авангардом дрібної галицької буржуазії і міщанства та тягне за собою в хвості Партію Радикальну,—станувши на становищі, що визволення українських земель зпід Польщі можливе тільки при допомозі Радянського Союзу, звернула свої очі на Схід. Заключком до створення єдиного національного фронту започаткували трудовики свою роботу. До цього фронту не вступила одначе Українська Соціал. Демократична Партія, яка ніколи не робила собі жадних ілюзій, що вирішення справи Сх. Галичини могло бути інакшим, бо національне визволення може йти тільки в парі з визволенням соціалізму,—та ствердивши тому на своєму з'їзді 18. березня 1923 р., що її не обходять жадні рішення антантських держав в тій справі,—попровадила свою працю в чисто каясовому дусі з подвоєною силою.

Та єдиний національний фронт довго не вдержався. Частина трудовиків в дуже скорому часі скинула з себе маску, та виказала своє правдиве обличчя, наслідком чого було те, що радикальна частина трудовиків відкололася та створинила свою Екзекутиву і видаючи в протиставлення до угодового "Діла", свій партійний орган "Наш Пропор",—творила єдиний фронт вже тільки з Партією Радикальною.

В Українському Посольському Клубі панувала в той час повна політична індиференція. Зібрані в ньому люде з ріжними політичними поглядами, а не пов'язані з партійними центрами, у своїх соймових зустрічах не відбивали цих настроїв, які нуртували тоді серед їх виборців. Навіть соціалісти, які були захоплені єдиним національним фронтом і не маючи в той час достатньої почви до боротьби з українськими буржуазними угрупованнями, хотіли вірнати в трітійку національного фронту і довгий час не виявляли себе як окрема класова група.

І хоч (за винятком Соцфракції) не було в лоні Клубу скрісталізованих політично груп, а було тільки кокетування трудовиків з боку поодиноких послів, як Хруцького, Козіцького, Козубського а навіть і Підгірського, який потім став задіячтис до групи "Загравва",—то всеж такі угодові течія не виказуючись на зовні, глибоко в'їлися в мозги поодиноких послів. Показувалося це на численних засіданнях внутрішнього клубового життя, де частина послів все більше і більше схилилася на бік компромісів і порозумін з польським урядом, та дуже обережно, "намоками" давала знати про це виборчим масам, для котрих угода з гнібителями працюючих мас являється органічно чужою.

Такі тенденції привели до розриву в Клубі і створення окремого Клубу У.С.Д.П., після чого поодинокі послі У.С.Д.П. українського Клубу стали себе декларувати. Оставши в Клубі частина Соцфракції, повповнивши себе ще кількома послами, створила в лоні Укр. Клубу соціалістичне об'єднання "Селянський Союз", який нібито має служити обороною селянських інтересів, деякі знов проголосили себе трудовиками, а четверо з них, а то 2-ох послів і 2-ох сенаторів назвавши себе групою Автономістів-федералістів, подали Президію Клубу слідуючу заяву:

"В останні місяці діяльності Українського Посольського Клубу котяться до української послідковности. На терені парламенту Клуб виступає безпланово, обмежується ріжними поправками до устав. Поправки бувають випадкові, що більше зменшує повагу Клубу як репрезентатії. Виборці помімо спорадичних залатєв в формі інтерпеляцій і внесків домагаються засадничої зміни, що можна тільки досягнути ґрунтовним знанням діла і представленням Союмої засадничіх постулатів, уявних в формі проєктів устав. Пляннова діяльність вимагає твердої організації не на підставі диктатури нескрісталізованих чи до програми груп, часто-густо замісичних амбіцій, а в характері комісії, до котрих повинні бути притягнені місцеві робітники, щоб дійсно відчувався зв'язок між виборцями а вибранцями. Будучи послідковними своїм переконанням і засадам автономности краю, уважаємо за необхідне висунення на чолу праці Клубу — організацію нашого власного життя на наших землях під гаслом зв'язки репрезентанта народу з народом.

В творенню закону винні являти уділ (яке видно вплив автономізму на чистоту укр. мови — прим. автора) всі верстви народу незалежно від партії.

Не маючи власного державного апарату, не будучи зорганізовани відповідно а уважаючи, що так звана "висока політика" провадиться на терені міжнародному, приходимо

після річної праці до переконавання, що тільки організація власного життя мусить стати кульмінаційним пунктом нашої праці в Союмі і Сенаті.

Життя Польщі, з якою є ми нині зв'язані на підставі рижського договору висуває цілу низку загальних (!) першорядної ваги в народній державній господарці. І як би ми не негували засадничо всього того, а життя їх буде висовувало що раз то на верх.

Тому ми в першій мірі уважаємо за необхідне висунути і опрацювати:

1. Проєкт автономії краю, якої форми федеральної у сучасній Польщі.

2. Скласти негайно-же комісію по справам самоуправування і адміністрації, котрій доручити зложити тези, які підстави для нашого самоуправування. Та-ж комісія мусить знятися справою фінансів комунальних і перенесенням на самоуправування деяких чинностей (!) адміністрації.

3. Скласти проєкт земельної реформи з гаслом "земля місцевому населенню, ані одного метра осадникам, геть з осадничеством!"

4. Не можемо поминути в тій місці так званих по конституції збиральничих, промислово-торговельних і ремісничих рад та державних цих установ.

5. Опрацювання проєкту шкільництва, судівництва і автономної адміністрації.

6. Не можемо спокійно обійти, щоб не опрацювати проєкт національних одиниць військових.

7. Як рівнож надписів на монетах польських в українській мові.

8. Не поминаємо і справи церковної, як актуальної і важної в нашому народньому житті.

Група автономістів-федералістів: Антін Васильчук, Ів. Пастернак, Олександр Карпінський, С. Любарський. — Варшава дня 12-го лютого 1924 р. І що-ж стається? Клуб без найменшого спротиву прийняв заяву від відома та взяв її за підставу своєї дальшої політики. Також такі "соціалісти" як Павло Васильчук, Чумаї, Маківка і Братунь не скалися до праці серйозніше. І кинувши в кут право націй на самовизначення,—раді "національної єдності" попенталісь в хвості за угодовцями. Одинокий Підгірський подав свої застереження до цієї декларації, але сумління єдиного національного фронту не дозволило йому виступити проти неї отверто.

Як бачимо Український Клуб котяться до української боробі Львова № 2. Бути може, що близьке сусідство з клубом Львова (відгороджує їх тільки стіна) та матеріальні користи передбачувані з такої зрадничкої політики тягнуть наших ширих патріотів і запрягають їх до воза польської державности.

Не будемо вводити в мотиви, які спонукали згадану чвірку станути на автономістично-федеративному становищі і потягнути за собою решту Клубу, а ствердімо тільки, що висунення такого принципі є наскрізь реакційним, бо воно являється зрадою соціалізму і національних інтересів українських працюючих верств, є погоджуванням з польським станом посідання на українських землях та зміряє до скріплення на них польського

панування. І чи можна цей крок як небудь оправдати — ми дуже сумніваємося, бо тут вже не допоможе й національна єдність, якою Клуб зник прикриватися досі. Навіть тоді, коли він не погоджувався на п'ялплатформу автономістів, а прийнявши її до відома вважав за вказане держати цю групу в своїй лоні, то й тоді це його не оправдувало-б, бо держати між собою угодову групу, це значить погоджуватися з нею.

І де-ж тут єдиний антипольський національний фронт, де ваша національна гідність, патріотичні патріоти!

Не улігає жадній квестії, що висунення автономії йде зараз на користь польській буржуазії і її вірним прихвостням П.П.С. (Польська Партія Соціалістичная), яка є не менше шовіністичною від неї, та котра вже нераз виказала зглядом українського народу свої імперіалістичні великодержавницькі забаганки. Мало це місце не тільки в "побідонному" поході Пасудского з благословення П.П.С. на Київ в 1920 р. і в часах боротьби о Сх. Галичину, але й у цілому ряді дрібніших справ, як приміром в переговорах з представниками національних меншостей після упадку уряду Вітоса, де першим усьміям переговорів ставилось непевосичним знання польської державности в теперішніх її границях,—та таке-ж саме становище у багатьох інших справах.

Польська буржуазія значно добре, що про приковання національних меншостей до Польщі подбають непевосичі самі, не спішіть з жадними проєктами автономії для нац. меншостей, бо знає, що на пелесівську вудочку вдасться їх заловити далеко скорше.

І непевосичі взяли за це діло. З початку помаленько, делікатно, а потім, коли побачили, що народная стихія "на крессах", в міру розвитку української і білоруської культури в Радянських Республіках та в міру їхнього економічного поліпшення що раз то більше зростає, та що з цього готово вийти те, що тяготиючі туди "креси" від Польщі — взялися до праці серйозніше. І злякані тією небезпекою імперіалісти з під прапору П.П.С. готують позолочувани ланцюги, якими задумують прикувати невдачливіх кресовців до польського матірнього лона. Хочуть устроїтися так практично, щоб і птаха можна було держати в клітці і щоб він себе не зле в ній почував.

Легенько дались заловити на пелесівську вудку українські послі, які тим самим відгукнулись на анкету волинських польських кресовців з газети "Жице Воляни", які ляментуючи за санацією політичного життя "на крессах", між иншим пишуть: "...прямуємо до санації східних відносин, визнаючи ясно умови угоди, напевно знайдемо контрагентів, готових підписати з нами пакт миру". ("Жице Воляни", Луцьк, 6. квітня д. р.)

Таких контрагентів волинські кресовці вже знайшли. Та побачимо чи не заведуться на цьому одні і другі, бо на цьому ще не кінець, що на автономію погодилась частина послів,—питання що скажуть на це їхні виборці та українські політичні партії.

Ф. Орловський.

ВІННІПЕГ І Я В НІМ.

Недавно я прибув до Вінніпегу і все мене в нім цікавить. Гармідер тут дуже великий і люде якісь не такі, як на фармах. На фармах люде повільні, а тут жваві, рухливі, йдуть, то аж підскакують, не наче їм хтось цвяшків в п'яти натикав.

Головна вулиця міста широка, серединою йдуть трамваї, по боках автомобілі, а хідниками завжди кудись йдуть люде, багато людей. Куди вони завжди так йдуть? А з обох кінців величезні будинки. А сідпирський готель такий великий, що моя фарма угнулася-б під ним. А на тій Портедж — як тільки та земля выдержити такий тягар.

Зайшов одного разу до Іона (такий склеп є в Вінніпегу), а в нім все одно, що в Почаевській лаврі. Людей повно, тільки монхавів не видно. І всюди торгують. В Почаеві запах від оливи, свічок і кадила, а тут від цибулі, риби, м'яса, кави, овочів.

А то ще скортіло мене подігнути на сідпирську стацію. Був це якраз католицький великодний понеділок. Заходжу з набожністю і розглядаю величаву саяю. Посередині всюди

ди лавки, а на лавках люде. Промашірував я через сало і спинився перед височезним швайцаром. Оглядаю його з всіх боків. А мордочка у него, як в грамофона труба. Як закрячить він барітоном, проголосуючи годину відходу потягу, аж по салі луна йде. А що швайцар каже — не розбереш.

Лишній швайцара та пішов оглядати люде.

Люде — як мураві: одні з пакунками в руках, на плечах, інші без пакунків, бігають, пхаються, входять, виходять, сміються, лаються, плчуть, просяються, витаються поцілунками, стисненням рук. А я став, дивлюся і не могу зрозуміти, що то все значить.

Стою, як вкопаний і дивлюся. Нараз чую коло себе слова. "Лук, лук, Семі, лук ет дет фони вумен!"

Я здригнувся, оглянувся. Рокскішо вбрана леді, з трома очима (трете висіло на животі на мотузочку) сміється і показує своєму самцеві на стареньку жінчину-фармерку, одіту білою і заслонено хусткою. Спінна її зігнута під тягарем торбів, сама вона спрацьована, чоло зморщене.

А пані супроти неї стояла намалювана, підстрижена, втисна в корсети і ціла її постать виглядала така вигнена, як цибух від турецької льяльки.

Глянув я на леді, а потім на стареньку мамуно і подумав: "ага, мамуно, то це ти "фони вумен". Так, так, ти "фони", бо ти рабінка капіталістичної системи. Ти "фони", бо твою красу і здоров'я з'їла тяжка праця, нужда і горе. І ти дая одних пустих льяльок є "фони". І ти дая ніх будеш "фони" так довго, доки ти будеш їм покляняться, та тим бездумним ідолами, яких вони тоби натворили і в страху перед якими ти виховуєш своїх дітей.

Поки я це думав, зникла і "фони вумен" і леді зі своїм причіном. А перед моїми очима далі снують люде. Ось недалеко від мене стоїть кілька робітників і читають "Укр. Роб. Вісті". Підходжу до них. Вони читають саме лист з Чехословаччини від Укр. Січових Стрільців. Читають і радіють, що й С.С. вже прозріли і зрозуміли, як треба боротися. Один з гуртка випростався, як жовнір і каже: "Бачите, товариші, тепер по всіх країнах світа виявляється в робітничтві правдиве розуміння, і як в робітничка, фармера, так і в жовніра. Колиб швидче..."

Тай так і не договорив, що "швидче", бо в той час почувся за нами великий галаз. Ми оглянулись. В салю увійшов гурт люде.

— А-а-а! Нех бендзе похвалюють! — скричав один.

— Сава Ісусу! — відповів другий.

А третій "вінчуючи" всіх, згадав матір не гарними словами і додав:

— Коли не приїдете до мене на фарму на рускі свята, то шляк вас трафить!...

— Шур, пані Яні, шпидзем. Ви-ж мою пили, то я і вашої мушу попробувати.

— А, це для самогонщиків Христос воскрес — сказав один з робітників, що гуртом читали "У.Р.В."

Тим часом п'яна компанія збиралася прощатися і цілувалася.

— Обітри рота, шельмо, бо він у тебе такий, як у свині... Що-ж ти думаєш таким ротом цілуватися з панєю?

— То ніч, то ніч, ми вишкісті яди з одної миски — сказала "пані".

— Кумо, то ти мене вчити будеш! Ге-ге-ге! Зараз ти лишу і поїду з панєю Войцховскою!

— А я тобі кажу, що ти дурень і даюл. Прошу, панове, обое приїдете до нас на свята, а як не приїдете, то гарбуз ма-ми шай!

— Ой ти гуцул, і я гуцул...

— Шарал, пане, бо онде подішман!

— Що, подішман? Хай йде. Не будь, пане, дурним. Я і подішманові заспівую гуцулки.

Люде обступили святочну компанію і сміялися.

Семек.